Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 37. — Urad: via Valdirivo 19-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.
NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 5 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

CENA OGLASOV IN OBJAV
Za 1 cm. višine v 1 stolpcu 4 L.
Pri 5 kratni objavi 20% p[illegible]ta, pri 10 kratni objavi 30%, [illegible] objavi (pol leta) 40%, pr[illegible] (celo leto) 50% [illegible]usta.
[illegible] stotink vsaka beseda v navadnem besedilu 40 stotink beseda; z VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglašanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 22. junija: Pavlin; Ahacij; Nicej. — Sobota, 23.: Agripina; Eberhard. — *Nedelja*, 24.: kres; Janez Krstnik. — Ponedeljek, 25.: Viljem; Henrik; Prosper. — Torek, 26.: Janez in Pavel. — Sreda, 27.: Hema; Ladislav. — Četrtek, 28.: Irenej; Leon. — *Petek*, 29.: *Peter in Pavel*. — Sobota, 30.: Lucina.

MALE NOVICE.

Kraševski protest.

V nedeljo 3. junija je sklical fašistovski okrožni tajnik Grazioli v Sežano vse krajevne tajnike, podeštate in vaške odličnike (i massimi esponenti allogeni). Predložil je resolucijo, katera se je potem poslala Mussoliniju. V resoluciji se izraža solidarnost z italijanskimi državljani, ki so bili v Dalmaciji napadeni ob znanih binkoštnih dogodkih. Rešolucija pravi: «Vse ljudstvo v okrožju izraža svoj ponos, da pripada velikemu italijanskemu narodu in izreka ponovno čuvstva vdanosti Vodji in fašizmu za pošteno in pravično ravnanje z drugorodnim prebivalstvom». Resolucija je bila enoglasno sprejeta in podpisana. Navzoči so bili iz Repna, Lokve, Koprive, Skopega, Vremskega Britofa, Dutovljan, Rodika, Sežane, Vrhovelj, Dolnjih Vrem, Žirja, Mislič, Tomaja, Divače, Krepelj, Dolenje vasi. Načelovali so bivši župani razpuščenih občinskih uprav.

Reški fašizem.

Nino Host Venturi je izročil posle novemu deželnemu tajniku Arturju Marpicatiju.

Oton Župančič.

Pesnik Oton Župančič je bil pred kretkim imenovan za ravnatelja ljubljanskega gledališča. Jugoslovanska vlada mu je tudi dala častno nalogo, da bo predstavljal jugoslovanske književnike na kongresih književnikov v Londonu (Anglija) in v Oslu (Švedija).

Pedesetletniki.

Slovenski pesnik Silvin Sardenko (pravo ime Alojzij Mrhar) slavi pedesetletnico rojstva. — Znani hrvaški politik Stjepan Radić je tudi pred kratkim pedesetič godoval.

Lepa knjiga.

Na razstavi tiska v Kolinu na Nemškem so tudi slovenska dela tiskarske umetnosti. Razstavljene so med drugimi tudi «Rožice sv. Frančiška» s slikami od Toneta Kralja. Za najlepšo knjigo po vnanji opremi smatrajo v jugoslovanskem oddelku Sardenkovo «Sv. Alojzij»; za to opremo je naredil načrt slavni arhitekt Plečnik.

Zbližanje med Bolgari in Srbi.

V Sofijo je neki srbski časnikar prinesel denar, ki se je pri upravi njegovega lista nabiral za potresne žrtve. Časnikarja so sprejeli ministrski predsednik Ljapčev, zunanji minister Burov in predsednik sobranja (parlamenta) Cankov. Vsi ti so v razgovorih z njim poudarjali, da se želi Bolgarija zbližati z Jugoslavijo.

Na srbski strani sta se v razgovorih izrekla Davidovič in Markovič v enakem smislu za zbližanje med obema državama. Slovenci in Hrvatje so še od prej v prisrčnem razmerju do Bolgarov.

Oboroževanje.

Rimski «Giornale d'Italia» pravi, da je izvedel iz zanesljivega vira, da je dospelo pred kratkim v Nemčijo več jugoslovanskih častnikov, da kupijo 40 milijonov patron za puške.

Kaj se na svetu dogaja.

V Smirni odvažajo razvaline hiš, ki jih je porušil zadnji potres. Pri tem so v neki hiši naleteli na strašno najdbo. Našli so votlino, ki jo je zapirala železna plošča, a v votlini je ležalo kakor mumija izsušeno človeško truplo, ki je bilo za noge privezano k tlom. Okoli okostnjaka so ležali lističi, na katerih je bilo s tresočo se roko napisano: «Moje ime je Ibrahim Spahem, moja družina živi v Carigradu. Vračal sem se iz Indije z velikim zakladom zlata in dragih kamenov, ki sem jih našel v Indiji. Prišedši v Smirno, me je moj sluga Saidi Hassan zvabil v to hišo in me spravil v položaj, v katerem se nahajam. Ne morem se rešiti in umreti bom moral od lakote. Čutim, da se mi bliža zadnja ura, Allah bodi hvaljen!»

Po tej najdbi so oblasti uvedle preiskavo in dognale to-le: Pred približno 50 leti je kupil navedeno hišo v Smirni Saidi Hassan. V njej je stanoval samo 8 dni, nato pa odpotoval in se ni nikdar več vrnil v Smirno. Hassan je pisal v Carigrad ter obvestil ženo svojega gospodarja Spahema, da so le-tega v Perziji ubili roparji in mu uplenili vse premoženje. On sam se je komaj rešil in po najstrašnejših naporih dospel v Carigrad. Spahemova žena je od žalosti kmalu umrla, njeno triletno hčerko pa je vzel v svojo hišo Hassan, ki se je bil v tem oženil. Odgajal je deklico s svojim sinom. Živeli so v velikem obilju. Ko sta otroka dorasla, sta se vzljubila in Hassan je dovolil, da sta se poročila. Kmalu po poroki pa je Hassan iz neznanih vzrokov izvršil samoumor, a začasa svetovne vojne je umrla tudi njegova žena. Ostala sta le še Hassanov sin in Spahimova hči, ki sta živela v srečnem zakonu. Sedaj je potres odkril Hassanov zločin, ki sta vsled poizvedovanja oblasti zvedela zanj tudi zakonca. Odkritje ju je tako pretreslo, da sta se skupno zastrupila.

Uboj v skupščini.

V sredo zvečer so časopisi prinesli novico, da se je isti dan zgodil v narodni skupščini v Belgradu vsekakor nenavaden in obžalovanja vreden dogodek. Opozicija je začela motiti sejo kakor ponavadi. Štefan Radič je zopet rabil izredno hude izraze. Ko je hrup naraščal, je predsednik sejo prekinil. V tistem trenotku je radikalni poslanec Puniša Račič dvignil revolver in ustrelil Pavla Radiča; ta je namestu podel mrtev. Radikalni poslanci so se vrgli na svojega tovariša, da bi ga razorožili, toda on je že izstrelil vse krogle. Ranil je Štefana Radiča, Pernarja in Basarička (vsi posianci Radičeve stranke).

Uboj v skupščini je napravil silen vtis na vso javnost v glavnem mestu in po državi. »Piccolo» ve z Dunaja, da so brzojavne in telefonske zveze prekinjene po nalogu jugoslovanske vlade.

Še do te ure nepotrjene vesti se glase, da je Štefan Radič izdihnil v bolnišnici; zadel da ga je strel v želodec. Izdihnil da je tudi Basariček. Ranjen je baje tudi poslanec Grandža. Ubljalec je oddal 6 strelov iz brovninga.

Stavka na Grškem.

Na Grškem že dolgo traja gibanje tobačnih delavcev. Zadnji čas je prišlo tudi do spopadov. Tako javljajo listi, da je na 14. t. m. prišlo v Ksantiju do hudih spopadov med stavkujočimi tobačnimi delavci in vojaštvom. Vojaštvo je frčalo proti Parizu 21 vojaških avijodelavcev težko ranjenih, eden pa je bil ubit. Čuje se, da je bilo ubitih in ranjenih tudi več vojakov, vendar o tem ni podrobnejših poročil.

Po poročilih belgrajskih listov so bili hudi spopadi v soboto 16. t. m. v Drami. Komunisti baje poskušajo zanetiti splošen nered in vpeljati «diktaturo proletarijata».

Nemška zbornica.

Nove vlade na Nemškem nikakor ne morejo sestaviti. Med tem so v novi zbornici volili predsedstvo. Socialisti, centrum in ljudska stranka so držali vkup. Predsednik zbornice je socialist Loebe, prvi podpredsednik je centrumaš Esser, drugi je ljudovec Kardorff, tretji šele nacionalec Gräf.

Šmarna gora pri Ljubljani

je dobila nove zvonove. Glavni zvon tehta 35 stotov. Vsi štirje, težki 6958 kg, so bili vliti v Št. Vidu. So najtežji po vojni vliti zvonovi v Jugoslaviji.

Strašna letalska nesreča.

se je zgodila na Francoskem. Iz Nansija je prčalo proti Parizu 21 vojaških avijonov. Zavozili so v nevihto, ki je grozno divjala. Deset letal je bilo ustavljenih po poti; najbrž so vsa izgubljena. Srečno so privozili do kraja le štirje. Za tri se ve, kje so se razbili; za štiri druge se ve, kje so s težavo in muko prišli srečno k tlom.

Medparlamentarna zveza.

V Pragi se je zbral nedavno tega pravni odsek Medparlamentarne zveze, ki je razpravljal o postavah, ki varujejo pravice narodnih manjšin po posameznih državah. Zastopnika Jugoslavije in Madžarske sta zahtevala, naj se pravice manjšin še razširijo. Pravni odsek Medparlamentarne zveze, v kateri so včlanjeni zastopniki vseh evropskih parlamentov, je nato sklenil: Vse države naj s posebnimi zakoni poskrbijo, da bo narodna kultura manjšin obvarovana.

Ženska je hujši ko...

Gospa Kalontaj, ruska revolucionarka, je zelo sposoben člen zbora sovjetskih diplomatov. Ker je brezobzirna in drzovita, je bila Kalesu povolji ter postala poslanica Rusije v Mehiku. Pa koj je začela tam po svoje organizirati boljševiško stranko, čeprav je bil Kales že spočetka namignil, da je v Mehiku le on sam gospodar. Videč, da ni ženski kos, je prosil Ruse, naj ga rešijo te neodoljive diplomatinje. Zdaj so jo Rusi poslali v Pariz, da bo še Francozom pomešala štrene.

Pa ga dajmo še en literček....

Pri baronu Wamboldu, lastniku graščine Hmeljnik pri Novem mestu, je bil uslužben Matija Arh in je opravljal s svojo družino posle viničarja. Razmerje med očetom Matijem in sinom Alojzijem, ki se je vrnil pred par leti od vojakov, je bilo slabo. Prepiri so se množili in sin, ki je bil na zelo slabem glasu, je grozil očetu menda celo z nožem. *Oba sta bila močno vdana pijači.* Prve dni tega meseca je nastal zopet med obema oster spor, ki se je stopnjeval do take višine, da je udaril oče svojega sina z gorjačo po glavi. Sin je z močno zevajočo rano izginil od doma ter so ga našli šele preteklo soboto v hmeljniškem vinogradu pod nekim grmom mrtvega. Iz razrite zemlje okrog mrliča je sklepati, da je bojeval mladi Arh hud smrtni boj.

MIHEC: Prečuden li prevrat načel trgovskih v teh časih naših pustolovskih!

JAKEC: Čim manj časti na trgu še ostaja, tem boljši kup ostanek se prodaja.

Oprava je zanič.

V belgrajski skupščini je Štefan Radić oni dan tako razsajal, da je polomil svoj pult. Predsednik mu je dal napraviti novega. Čez par dni ga je Stipica zopet polomil. Vložil je pritožbo, da je to sama sleparija, ker so pulti zanič. Predsedstvo pa meni, da je poslanec prehud..

Smrt v duhovniških vrstah.

V Vodnjanu je umrl 1. junija don Josip Flegar, bivši župnik v Sušnjevici. Bil je 83 let star in je zadnje čase živel v pokoju. N. v m. p.!

Manjšinsko šolstvo v Prusiji.

Pruska vlada je sporazumno z državno vlado imenovala komisijo, ki naj izdela načrt o pravični in pametni ureditvi manjšinskega šolstva na Pruskem. Komisija se je posvetovala z zastopniki narodnih manjšin. Nato je izdelala načrt, ki temelji na načelu, da se vsakdo lahko svobodno priznava k narodni manjšini. To stališče si je osvojila tudi pruska deželna vlada. Priznana je tudi svoboda vzgoje.

Papeštvo in narodne manjšine.

Nova litavska država na slovanskem severu ima tudi Poljake v svojih mejah. V cerkvenih in verskih rečeh varuje njihove narodne pravice kokordat, t. j. pogodba med Litvo in Vatikanom, veljaven že od l. 1917. Točka 21. v konkordatu določuje: «Škofje morajo skrbeti, da bodo vsi verniki po cerkvenih predpisih dobivali verski pouk in tolažbo v svojem maternem jeziku». V ti določbi se javlja pristno mišljenje Kristusove cerkve, da ima vsako ljudstvo pravico do materinščine.

Kam bomo z norci.

Deželna uprava bolnišnic v Sloveniji je javno razglasila, da so vsi zavodi za umobolne prenapolnjeni. Sprejemali bodo bolnike le vkolikor se sproti kako mesto sprazni. — Te žalostne zavode napolnjuje v glavnem slovenska prisrčna ljubezen do pijače.

Pasja teta.

V precej prometni ulici Napolja prebiva v podzemeljskem stanovanju neka Filomena Esposito, ki si je nabavila nič manj nego 45 psov. Srečni sosedje so morali to čudno pasjerejo občutiti prav do grla, kajti pred kratkim so se pritožili pri mestnem oblastvu, da jim zaradi neprestanih pasjih koncertov in smradu, ki se je dvigal iz podzemlja, ni več vztrajati. In oblastvo je odredilo konjedercem, naj pse polovijo. Ko so prišli konjederci do Espositinega stanovanja, je postala ta vsa togotna in jim je hotela zabraniti vstop. Morali so razbiti vrata in jo zvezati, da jim je bilo mogoče poloviti pse. Esposito pa so zaprli zaradi upornosti proti javnim organom.

Kako je s politiko.

Mala antanta.

V ospredju evropske politike je ta teden spet enkrat Mala antanta ali Mali sporazum. To je zveza Čehov, Jugoslovanov in Romunov v obrambo trianonske mirovne pogodbe, po kateri so bile ogrske narodne manjšine rešene izpod Štefanove krone ter priključene svojim narodnim državam.

Da je obramba trianonske pogodbe s stališča narodnih držav potrebna, dokazuje zadnjem času živahna propaganda za popravo tiste pogodbe. Časopisno propagando vodi znani lord Rothermere. Ker je skušala njegova misel najti izraza tudi v bolj vplivnih ustih in zlasti Mažari sami vedno bolj glasno zahtevajo popravo državnih mej, čutile so se narodne države kolikor toliko ogrožene, to pa je le utrdilo njihovo zvezo Malo antanto.

Na 20. in 21. junija so bile določene seje ministrov Male antante. V ta namen so se vsi napotili v grad Peleš v Sinaji na Romunskem, da se v miru posvetujejo; na 22. pa so določeni slovesni sprejemi v Bukareštu.

Že pred to sejo so bili ministri Male antante kaj živahni. Beneš je prepotoval doberšen kos Evrope, obiskal Berlin, Pariz in London ter je potem v Pragi podal obširno poročilo v parlamentu. Njegova trdovratna misel je ustvariti neko tesnejšo zvezo držav Srednje Evrope. On bi hotel v to zvezo sprejeti tudi Avstrijo in Mažarijo. Za sedaj pa je baje nekaj upanja le, da se Mali antanti pridružijo Poljaki. Eni govore o «srednjeevropskem Lokarnu», t. j. o pogodbi medsebojnega jamstva za mir. Ker vsporedno teko pogajanja za «protivojno pogodbo» med Parizom in Vošingtonom, je Beneš namignil, da se takšna pogodba ne bo smela vsiljevati manjšim državam, če se poprej ne popraša, kaj one mislijo. Za male države v Srednji Evropi pa bi odgovor najlažje dajal Mali sporazum.

Tudi rumunski minister Titulescu je to pomlad mnogo potoval. Zdravil se je baje na Francoskem, pri tem pa je gotovo tudi opazoval politično vreme. Pozornost je vzbudil njegov obisk pred kratkim v Belgradu. Na povratku v domačijo se je namreč Titulescu ustavil v Belgradu. Govoril je par ur na samem z Marinkovičem, potem je bil pri kralju Aleksandru na večerji, drugi dan pa je bil večji diplomatski obed. Časnikarjem nista ministra ničesar izdala, splošno se pa sodi, da se je govorilo o zelo pomenljivih zadevah. Graška «Tagespost» z dne 19. t. m. hoče vedeti, da je Titulescu posredoval za ureditev nesporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Res je to, da je bil poprej v Rimu. Tudi je bilo javno razglašeno, da se bo seja Male antante bavila med drugim z razmerjem med Italijo in Jugoslavijo. Tagespost meni, da so v ti reči belgrajski razgovori bolj odločilni, kakor bo seja v Sinaji.

Astrijski kancelar Seipel je vsekakor tudi čutil potrebo, da o pravem času reče kako besedo k načrtom o zvezah v Srednji Evropi. Po njegovem mnenju utegne priti do tega, da se osnujejo kakšne večje zveze držav, vendar se zdaj ne more še vedeti, kaj bo to: ali Panevropa ali evropski odsek Društva narodov ali kaj takega. Glede Avstrije pa je zelo odločno poudaril, da ne bo vstopila v kako zvezo brez Nemčije. Iz Seiplovih izjav se zdi, da veje vedno večja odločnost, izpeljati končno priključitev (Anschluss) k Nemčiji. To bo pa za Malo antanto spet nevšečna reč.

Alzaška avtonomija.

Francijo še vedno razburja alzaško gibanje za avtonomijo. Zadnjič smo pisali o sodbi v Kolmarju, kjer so bili odlični avtonomisti obsojeni. Tekom procesa so bile državne volitve. Proces je Alzačane še bolj podkuril proti centralizmu; volilni uspeh je pokazal, da je vse ljudstvo avtonomistično; vladni kandidatje so imeli klaverne uspehe, obtožena avtonomista Rickling in Rosse pa sta bila izvoljena.

Ko se je parlament v Parizu sestal, je nastala za vlado druga neprilika: kaj bo z obsojenimi poslanci? Ali bodo priznani ali ne? Poslanec Walter je koj razglasil, da bo predlagal v zbornici, naj se izvolitev prizna in naj se oba zaprta poslanca izpustita na prosto. Čutiti je bilo, da utegne Walterjev predlog prodreti. Vlada se je protavila na stališče trdovratnosti; izjavila je, da zaprtih ne izpusti niti za turške cekine in da raje odstopi. Tako bi utegnila avtonomija napraviti še vladno krizo.

Predno bi prišlo do bojnega glasovanja je skušal Poincarè gasiti plamene alzaške nevolje. Znano je, da so Alzačani posebno divji proti brezverskim postavam centralistične republike.. Na zastavi avtonomistov je svoboda Cerkve in šole. Da bi jih torej potolažil, je Poincarè javno in slovesno zagotovil, da se vlada ne bo dotikala cerkvenih in šolskih svoboščin v Alzaciji.

S to slovesno zagotovitvijo pa seveda ni dana zadostna garancija, da bo mir dolgotrajen. Ljudstvo, izobraženo in politično zavedno, se ne zanaša veliko na ministrske obljube, ampak bolj na svojo organizacijo, ki je vsak čas pripravljena na borbo, če bi ministri pozabili, kaj so obetali.

Priznati je treba, da ima vlada v Parizu grenke težave s klerikalnim zmajem, ali bolje rečeno z organizirano masonerijo, katera ne more prebavljati cerkvenih in šolskih svoboščin. Že je namignila po svojih časopisih, da bo vzdignila velik lov na klerikalnega zmaja, ki gnezdi v Alzaciji. V Parizu pa so se oni dan kar splašili: v glavno mesto je dospel znamenit alzaški voditelj, duhovnik Haegy. Bil je pri vladi, govoril s poslanci, imel je sejo s katoliškimi demokrati... Kaj je iskal? Zdi se, da je posredoval najprej radi zaprtih poslancev. Da bo volk sit in koza cela, bo menda Walter opustil svoj predlog, zato pa bo vlada preskrbela obsojencem pomiloščenje. Francoski nacionalisti tišče pene iz ust in napovedujejo konec države.

Modrejši ljudje pa spoznavajo, da je bila za alzaške neprilike dozdaj krivda v Parizu. Tako piše «Journal des Dèbats» 15. t. m. v uvodnem članku: «Vlade so bile močno krive, ker sploh niso imele alzaške politike. Razglašale so teoretična načela, niso pa hotele vpoštevati dejstev, izročila in prepričanja. Mislile so, da se vse poravna z lepimi besedami. S to rečjo so ravnale kakor z običajnimi volivnimi preklarijani. Višek nerodnosti in nesposobnosti je bil dosežen, ko so kartelisti govorili nepreviden govore (Herriotova vlada je pretila Alzačanom z železno roko in s centralizmom, *o. ur.*). Tedaj je nastal nemir med užaljenim ljudstvom. Agitatorji, kakor abbè Haegy, ki nagonsko sovražijo vse, kar diši po francoskem političnem režimu, so imeli lahko delo. Dežele, ki so se bale groženj, videč na vladi Herriota, in so bile vznemirjene vsled vladne samovoljnosti, so rade poslušale tiste agitatorje, ki so izrabljali njihovo bojazen».

«Vsekakor je neprijetno priznati, da se je po krivdi vlad razvilo tako duševno stanje v Alzaciji. Vlade so poslušale socialiste; le-ti pa so izražali mnenje le enega dela ljudstva in so gledali zamotano vprašanje s preveč enostavnih vidikov. Kar čudijo se, kako da taka nevolja nastaja, ko se uvajajo zakoni, o katerih vsebini sami več ne razmišljajo. Uspeh je ta, da se zdaj nahajajo vlade pred težkim problemom. V svoji ministrski izjavi je Poincarè v par stavkih povedal, kar je bistvenega: z nevarnostjo, da vznevolji naš socialiste in radikalce, ki gonijo laizacijo (t. j. za odpravo cerkvenih pravic, *o. ur.*), je razložil kako in zakaj treba Alzaciji pustiti njene posebnosti še dolgo dobo. Seveda bi trebalo te resnice tudi sprevesti v dejanja».

Tako piše pariški dnevnik, eden izmed treznejših.

Kaj nam z dežele pišejo

VIPAVSKI Št. VID.

V nedeljo 10. junija sva se napotila s prijateljem mimo Štjaka čez Vrhe v Vipavsko dolino. Po 3 urah poti sva prišla čez Podrago v Šentvid. Imeli so ta dan slovesnost presv. Rešnjega Telesa. Pri sv. maši in pri procesiji smo poslušali kaj lepo in umetno petje. Mogočen vtis so napravile številne in lepe zastave: krasna zastava Marijine družbe, umetna vezenina na zastavi sv. Vida, delo tomajskih šolskih sester. Imponirali so gasilci v svojih uniformah in 2 karabinerja kot častna straža od baldahinu. Najlepši prizor so nudile belo oblečene Marijine hčere s svetinjami na prsih in gorečimi svečami v rokah, ter belooblečena dekleta s cvetlicami. Okusno so bili opleteni oltarji, kjer se je procesija ustavila. Mlaje so za slavnost postavili fantje, dekleta pa so vso noč pletle vence. Hvale vredna požrtvovalnost!

Dva Kraševca.

VAREJE pri Divači.

Z Mislič do Varej se hodi 1 km daleč. Toda Mali list dela na ti poti pasivno rezistenco ali pa se trenira za rekord v počasnosti: 3 do 4 dni rabi za to pot in ko pride v Vareje, je ves umazan in raztrgan. Priporočamo tistim, ki jim je pošta v rokah, naj skušajo gornji rekord zmanjšati, ali podomače rečeno liste točno naprej oddajati.

RATEŽEVO BRDO.

V maju smo tudi pri nas imeli vsak večer šmarnično pobožnost v domači cerkvici. Čeprav trudni od dnevnega dela, smo se vendar z veseljem zbirali k češčenju nebeške Kraljice in ji prinašali cvetlic. Brali smo šmarnice ter peli litanije in razne Marijine pesmi. — Na 10. t. m. smo imeli opasilo. Sv. mašo ob 10. je opravil č. g. Morel iz Zagorja. Opasilo je bilo brez plesa. Le tako naprej, vrli Ratovci!

Krompir in drugi poljski pridelki lepo kažejo. Krme je pričakovati bolj malo. Eni pravijo, če je prve malo, da je druge več. Lansko leto je bilo tako: prve dosti, druge nič. Bomo videli, kako bo letos.

DOLENJE pri Štjaku.

V nedeljo so nesli k večnemu počitku Rudolfa Seražina, posestnikovega sina v Dolenjah. Rajni je učakal komaj 25 let. Še pred par meseci se je po poti v Sežano s kolesom močno ponesrečil, ko je trčil v avtomobil, da je moral precej v bolnišnici trpeti, sedaj pa je po kratki bolezni, ki je bila v zvezi s prejšnjo operacijo, umrl. Po rajnem mladeniču žalujejo starši, in obe sestri, mlajša Marija, ki je še doma, in Tinca, poročena v ugledni Turkovi družini na Gradnjah.

TOMAJ.

Minoli teden je odšel od nas naš dosedanji občinski tajnik gospod Albert Paoluzzi. Kar se tiče njegovega javnega delovanja in tajnikovega službovanja mu moramo dati eno čast, da je bil pošten. Ker je bil pošten, zato je lahko nastopal proti uradnikom, tudi višjim in njemu predpostavljenim, ki so imeli maslo na glavi. Znan je njegov odločni nastop v žalostni dobi vlade barona Fakuča, katerega je razkrinkal, čeprav je pripadal isti stranki in to je bilo lepo. Gospod Albert Paoluzzi je dobil mesto občinskega tajnika v šmarjah pri Kopru.

REPENTABOR.

Naš župnik, gospod Emil Wester, je natihem in neopaženo proslavil svojo 50 letnico. Komaj sedaj smo zvedeli, da jo je šel praznovat samcat sam na Sveto goro. Ko bi bili v drugih razmerah, bi verniki javno pokazali, kako ga spoštu-

---

PODLISTEK.

Krambambuli

Ko je končal svoje delo, si je vrgel puško čez rame in šel po najkrajši poti proti lovišču v bližini lip. V trenutku, ko je hotel stopiti na stezo, se mu je zazdelo, da je v listju nekaj zašuštelo. Takoj nato pa je zopet zavladala globoka tišina. Skoraj bi že mislil, da ni nič posebnega, ako ne bi pes tako čudno strmel tja. Stal je z naperjeno dlako, z iztegnjenim vratom, z dvignjenim repom in prisluškoval. Oho, si je mislil Hop, čakaj tiček, ako si ti! — stopil je za neko drevo in napel petelina na puški. Burno mu je bilo srce, dih mu je skoraj zastal, — ko je nenadoma, za božjo voljo! — stopil «rumenec» na stezo. Dva mlada zajca sta visela na njegovi torbi in na rami je imel — nadgozdarjevo puško.

Toda logar Hop ni streljal niti na najslabšega človeka, ne da bi mu preje zaklical. Z enim korakom je skočil na stezo in zavpil: «Vdaj se, lopov!» In ko je tatinski lovec v odgovor snel puško z rame, je logar sprožil.... Vsi svetniki — puška je zaprasketala, namesto počila. Predolgo je stala nabita v vlažnem gozdu ob drevesu — zato je odpovedala.

Tudi oni ni imel sreče. Zbil je logarju le klobuk z glave. A to je bil njegov zadnji naboj v puški in za prihodnjega je baš vlekel naboj iz torbe....

«Zgrabi!» je zamolklo zaklical Hop svojemu psu. «Zagrabi!» In:

«Sem pojdi sem. Krambambuli!» je vabil tam preko nežni, prijazni — oh, stari, znani glas...

Pes pa — —

Kar se je sedaj zgodilo, se je zgodilo mnogo hitreje, kot je to možno povedati.

Krambambuli je spoznal svojega prvega gospodarja in planil k njemu, do — srede poti. Tedaj je zažvižgal Hop in pes se je obrnil; «rumenec» je zažvižgal in pes se je zopet obrnil; in obračal se je obupno na enem mestu v enaki razdalji do logarja in do tatinskega lovca, obe strani sta ga vlekli, vabili...

Končno se je uboga žival v obupnem boju odločila... lajajoč, cvileč, s trebuhom ob tleh, z dvignjeno glavo kot bi klicala nebo za pričo svojim duševnim mukam, in se plazila - k svojemu prvemu gospodarju.

Ob tem pogledu je v Hopu zavrela kri. S tresočimi se prsti je napel petelina — z mirno gotovostjo je pomeril. Tudi «rumenec» je pomeril nanj.

Dvoje strelov je padlo. Logar je zadel, divji lovec je zgrešil.

Zakaj? Ker je — v trenutku, ko je sprožil — skočil pes radostno k njemu. «Žival!» ja zasikal, padel vznak in se ni več ganil.

Logar se mu je počasi približal. Dovolj ima, si je mislil, vsake krogle škoda zanj. Kljub temu je znova nabasal puško. Pes je sedel pred njim, cvilil in ga gledal. In ko je lovec nabasal puško in jo vzel v roke, se je vršil med njim pogovor, katerega ne bi nihče razumel, ako bi tudi bil namesto mrtvega kak živ človek poleg.

«Ali veš, za koga je namenjena ta krogla?»

«To si lahko mislim».

«Ubežnik, verolomnik, ki si prelomil zvestobo!»

«Da, gospod, da».

«Bil si moja radost. Sedaj je vse končano. Ne maram te več».

«Razumljivo, gospod», in Krambambuli je legel, položil glavo na iztegnjene sprednje noge ter gledal logarja.

«Da, ko bi ga ta prokleta žival vsaj ne pogledala. Napravil bi hitro konec ter prihranil sebi in psu mnogo muk. Tako pa ni bilo mogoče! Kdo bi mogel usmrtiti bitje, ki človeka tako gleda». Gospod Hop je izrekel pol ducata kletvic, eno hujšo kot drugo, si vrgel puško na ramo, vzel lovcu še mlada zajca in odšel.

Pes mu je sledil z očmi, dokler ni zginil med drevesi. Nato je vstal in po gozdu se je razlegalo njegovo kosti in mozeg pretresujoče lajanje. Nekaj časa se je vrtil v krogu, nato pa je zopet sedel k mrliču. Tako ga je tudi našla sodna komisija, ki jo je pripeljal Hop. Krambambuli se je umaknil nekaj korakov nazaj, ko so pristopili gospodje. Eden izmed njih je rekel logarju: «Saj to je

jejo. Gospodu župniku želimo obilo božjega blagoslova pri njegovem požrtvovalnem delu v vinogradu Gospodovem. Ad multos annos!

VOLČIJGRAD.

Danes v petek 15. junija smo pokopali 18 letnega mladeniča Milkota Kanteta, ki se je nalezel strašne morilke jetike. Delal je v tržaški ladjedelnici, kjer je jako dobro napredoval. Umrl je lepo po krščansko, previden s svetimi zakramenti, pri čemer sta ga obiskovala in tolažila gospod dekan in gospod katehet iz Komna. Pogreb je bil kaj posebnega. Vodil ga je naš gospod kaplan Franc Pahor ob asistenci gospoda Virgilija Ščeka, bivšega državnega poslanca. Prišlo je od vseh strani zelo mnogo sorodnikov, vaščani so se polnoštevilno udeležili pogreba, mladeniči in dekleta so oskrbeli vence. Pogreba se je udeležila njegova mlada sestra, ki je prišla z Grškega, bratu Zdravkotu pa ni bilo dano, da bi prišel iz Jugoslavije. Očetu in sestri ter bratu želimo božje tolažbe, rajniku pa večni mir in pokoj.

LIPA pri Jelšanah.

Velik požar je obiskal to vas ponoči od sobote na nedeljo 17. t. m. Okoli ene papolnoči je začel goreti hlev, pripadajoč hišni št. 41 pri Braguščevih. Ker je pihal močan veter, se je ogenj hitro širil. V par urah je vpepelil 1 hišo in 6 hlevov. Pod št. 42 sta pogorela hiša in hlev; zgorel je tudi en prašič. S hlevom št. 41 sta zgorela 2 vola, 2 kravi in 1 junica. Zgoreli so dalje hlevi, spadajoči k hišnim številkam 40, 48, 49, 50. S hlevom št. je zgorelo par ovac. Vse škode je okoli 100.000 lir. Iz Jelšan so prihiteli gasilci z brizgalno, a so mogli le še pomagati, da se je ogenj omejil. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Domneva se, da je morda zažgala hudobna roka. Eno dekle je bilo tudi ožgano po obrazu. Pogorelci so zelo občutno prizadeti, tembolj ker so že tako gospodarske razmere skrajno slabe.

VRHOPLJE pri Vipavi.

V sredo 13. t. m. je umrla sestra našega g. župnika. Vse je žalovalo; ljudje so jo hodili kropit od vseh strani. Pogreb je bil 15. t. m. Cela fara se ga je udeležila; bili so trije duhovniki; pevci so peli žalostinke. Sožalje izrekamo materi in bratom pokojnice, posebno bratu duhovniku, č. g. Antonu Papežu.

ZAGORJE na Pivki.

V naši šoli so iz ene učne sobe pobrali klopi ter naredili telovadnico. Ne vemo, ali dela to učitelj sam na svojo roko, ali ima ukaz od višje oblasti, vendar je škoda sobe. Telovadba šolskih otrok bi se mogla vršiti tudi na prostem in sicer na šolskem vrtu, ki je sedaj v takem stanju, da bi se brez škode lahko uporabil za ta namen.

TREBČE.

V nedeljo 17. t. m. zvečer se je vnelo seno na seniku pri hiši Jerneja Kralja št. 17. Bili so poklicani ognjegasci iz Trsta, med tem pa so domačini skušali ogenj ukrotiti, kar se pa ni posrečilo. Ogenj je ogrožal tudi hišo. Škoda je znatna, baje kakih 20.000 lir Posestnik je bil zavarovan. Kako je ogenj nastal, se pa ne ve; nekateri so menili, da se je seno samo ugrelo in vnelo.

SLIVJE.

V Dimnici je bila ono nedeljo jamska veselica. Tujcev, ki bi hodili občudovat podzemeljsko lepoto, ni bilo skoro nič. Veselica je bila čisto navadna prilika za ples. Vrtoglava mladina se je kakopa hitro naveličala plesa v podzemlju ter šla nadaljevat isto «žornado» v vaško gostilno.

Letina pri žitu kaže dobro, sadja pa ne bo letos; ni bilo pravega vremena ob cvetju.

Moderna vzgoja.

Znani g. Emmyn je v Edinosti 8. t. m. objavil članek z naslovom «Moderna vzgoja». V bistvu on povišuje ameriško šolstvo ter v primeri s tem v nič deva evropski način vzgoje. Članek je tiste vrste, ki se proizvaja iz dolgočasja in iz potrebe, sploh nekaj pisati in vtepsti ljudem nekaj rešpekta pred avtorjevo učenostjo.

Le berite n. pr. takle konec: «Vedno večje je število onih, ki so prepričani, da evropska šola niti zdaleka ne odgovarja razvoju časa. Morala bo prej ali slej opustiti zastarele metode ter seči po onem, kar je praktično in dobro in vodi po najkrajši poti do cilja».

Ali je vredno take čenče pisati v teh časih? Kaj ne doživljamo leto za letom, kako evropski vzgojeslovci Emmynovega kalibra na vse pretege eksperimentirajo z ljudsko in srednjo šolo? Saj se potijo od samega strahu, da ne bi utegnili biti dovolj moderni. G. Emmyn pa naj gre malo poprašat starše po kmetih in po mestih. Čim bolj «amerikanska» je šola, tem huje se grabijo za lase: «Kaj bo s temi otroci?!»

Emmynu imponira ameriška težnja, vzgojiti človeka tako, da «gleda samo na bistvo reči in preide preko vsega nepotrebnega». V praksi ameriški avtomobilist preide preko tvojih polomljenih krakov, ker ima pred očmi le bistvo «v» (čimnajvečja hitrost). Kapitalist, gledajoč le na bistvo «profita» gre mirno preko dejstva, da na ljubo njegovi špekulaciji delavec umrje od lakote za kakšnim voglom. Prekrasna vzgoja! Pri tem se je res treba zjokati, ker je v Evropi navzlic raznim poskusom moderniziranja vendar še ostalo nekaj «aristokratskih potez», t. j. težnje, vzgojiti človeka k plemenitemu mišljenju in osebnostnemu dostojanstvu.

Emmynu je tudi všeč, da teži ameriški sistem po «vzgoji mase». Gotovo mu ni, z modroslovnega in dušeslovnega stališča jasno, kaj je «oseba» in kaj je «masa». Drugače bi takoj čutil, da Amerikanci niso vzgojeni, ampak *dresirani*. Tudi v Evropi se vpeljuje vedno bolj sistem dresure in zato si roditelji pulijo lase.

«Ameriška šola vzgaja ljudi, da bodo sposobni, sprejeti življenje kot je, dočim smo mi bolj navdahnjeni z idealizmom». Tako spet g. Emmyn hvali Ameriko in graja Evropo. Ali sploh kak pameten človek *«sprejema* življenje kakršno je?» Saj to ni res. Vsakdo ga želi *oblikovati* po svojem idealu. Če ne pa naj tudi g. Emmyn «sprejme evropsko šolstvo kakoršno je» in naj ne sili ven z dresurnim «idealizmom».

Takole je ves Emmynov članek. Sama puhla ostentacija. Mož očividno «sprejema življenje, kakršno je», t. j. pobere od vsepovsod ideje, ki se transportirajo po svetu «alla rinfusa», in ko se jih nabere zadosten kvantum (kvaliteta ne pride v poštev), začuti po ameriško «voljo do dela in ustvarjanja» ter napiše članek, v katerem suvereno preide preko vsega potrebnega ter fenomenalno zgreši bistvo reči, ki bi bilo po starem kopitu v tem slučaju: vzgoja.

Za Edinost je olajševalna okoliščina le v tem, da ljudje bolj malo berejo uvodne članke. Toda krivda ostaja vendarle, ker se daje slovenskim ljudem prilika brali neslanosti. Obteževalna okoliščina je pa v tem, da je še vedno precej takih, ki imajo sveto spoštovanje do imena Edinosti ter verujejo, da je vse kar se v nji priobči, vsestransko pretehtano in neizpodbitno. Taki se potem vzgajajo za življenje prav po Emmynovih receptih.

Nova knjiga.

Dr. Janez Ev. Krek. (1865-1917). Za desetletnico njegove smrti napisal «Trentar». Založila «Goriška Straža» v Gorici. Na prodaj v Katoliški knjigarni v Gorici.

Trentar, eden najintimnejših prijateljev Krekovih, član «Siči», je napisal knjižico, ki prinaša sliko Krekovega življenja in dela. V velikih, krepkih črtah riše pisatelj obraz moža, duhovnika, politika, prosvetnega in zadružnega delavca, «moža slovenskega srca, evropskega formata in vseobsežne katoliške miselnosti». Zelo zanimiva in deloma nova je slika Krekovega dela po posamnih slovenskih pokrajinah, posebno na Primorskem. Ta knjižica bo izvrstno služila društvom za poučna predavanja, ker strnjeno prikazuje Krekovo delo. Pa tudi številni prijatelji in učenci Krekovi bodo ob Trentarjevi besedi obnovili spomin na največjega modernega Slovenca. — Knjižica obsega 68 strani in stane 6 dinarjev. Na prodaj je v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

ZANIMIVOSTI.

Krasna Telova procesija v Belgradu.

Katoliška cerkev v Belgradu se nahaja v Kronski ulici blizu kraljevega dvora. Prejšnjo malo katoliško (avstrijsko) kapelo so lansko leto belgrajski katoličani s prostovoljnimi darovi povečali tako, da ima v njej prostora par sto vernikov. Cerkev je posvečena «Kristusu Kralju». Telove procesije so v Belgradu vedno izredno sijajne. Tudi letošnja je bila mična. Vodil jo je belgrajski nadškof Rodič v spremstvu papeževega nuncija Pelegrinetija in belgrajske duhovščine. Na čelu procesije so korakala katoliška društva, ki jih je že, hvala Bogu, precej v Belgradu. Tudi Orli in Orlice iz Belgrada in sosednjega Zemuna so se udeležili procesije. Nadalje so bili v sprevodu pevski zbori, katoliško dijaštvo, katoliški mojstri, pomočniki, delavci, uradniki, šolski otroci, a za baldahinom je korakal zastopnik kraljevega dvora, zastopniki vlade, narodni poslanci in več tisoč katoličanov vseh narodov in jezikov. Videl in slišal si tu Slovence, Hrvate, Nemce, Madjare, Angleže, Francoze, Italijane, Bolgare, Čehe, Poljake in mnoge druge narode. Belgrajčanom se je posebno dopadlo, ko so se na ulicah pojavili Orli in Orlice in belo oblečena dekleta z zastavicami. In nič se ni Belgrad, to veliko svetovno mesto, sramovalo katoliške procesije! Na tisoče in tisoče občinstva je spremljalo katoliške procesijo, ali ljudske množice so se zadržale pošteno, ljudje so spoštljivo poklekali pred Najsvetejšim, četudi niso katoliške vere!

Velesila.

Eno največjih nemških časopisnih podjetij je berlinska založba Ullstein. Ta izdaja nekatere največje nemške časnike. Znani so «Vossische Zeitung», «Berliner Allgemeine Zeitung», «Berliner Montagspost», «B. Z. am Mittag» in še 20 drugih. Med temi jih je več s podobami. 2500 delavcev zaposluje založba Ullstein. Ima 65 velikih rotacijskih (za tiskanje) strojev poleg stotin manjših, 600 knjigoveških strojev. Za prevažanje svojih tiskovin ima na razpolago 85 avtomobilov in celo 3 aeroplane. Podružnic ima po Nemčiji preko 150. Res velesila, toda v židovskih rokah.

Opica je klavna živina.

Tako je zatrdil neki carinski uradnik na Francoskem. Poslana je bila iz južnih krajev opičja družina orang-utangov za živalski vrt v Parizu. Ko so urangutangi dospeli na francosko mejo, jih je ustavil francoski carinik, jih opredelil po svojih, drugim ljudem nedoumljivih pojmih in jih označil za klavno živino. Kot take jih je zacarinil o in tem obvestil pariški naslov. V Parizu so menili, da si je carinik dovolil le šalo in so mu brzojavno zatrdili, da so opice resnično in dejansko namenjene za živalski vrt in ne za kakega prekajevalca. Pa se je izkazalo, da Parižani slabo poznajo carinike, če mislijo, da bi se ti kdaj šalili v uradnih zadevah. Odgovor se je glasil: Plačati carino ali pa se živali zaplenijo. Sedaj je šlo za res tudi upravi vrta, ki vendar ne sme dopustiti da bi morala za svoje živali plačevati carino, kakor da bi iz njih delala klobase. Uprla se je plačilnemu nalogu, a carinska oblast je zaplenila opice. Živali so ostale brez pravilne nege in ena je takoj zbolela in poginila. Preden razne instance, na katere se je sedaj obrnila uprava zverinjaka, stvar rešijo, bosta poginila najbrže tudi ostala dva urangutanga. To pa carinika seveda ne bo izpreobrnilo, marveč pojde svojo pot dalje prav do sodnega dne.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrdka Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

VOZ nov (briška) ter razni vozovi so naprodaj v Sežani pri «Hribu» — Kovač.

Izšel je

ŠTOKOV

VEDEŽ

za leto 1928

cena v platno vezan L. 3.60

Za birmske botre.

Darujte birmancem lep molitvenik. Dobite jih pri nas: izbera je velika: 40 različnih vezav od najpriprostejšega platna do finega pristnega usnja in umetne kosti. Za mladino priporočamo: *Kam Greš?* (200 strani) Cena: 3.70 L. 4.—, 5.50, 9.—; usnje 11.— L. *Angelček* (192 str) Cena: 11 vezav od L 2.50 do 11.—.

Katoliška knjigarna v Gorici,
Via Carducci 2.

Za birmo,
ne pozabite na staro trgovino **zlatnine**

ALOJZ POVH

PIAZZA GARIBALDI 2
prvo nadstropje.

Največja delavnica v Trstu.
Pazite na naslov!

vaš pes!» — «Pustil sem ga tu za stražo», je odgovoril Hop, ker ga je bilo sram povedati resnico. — A resnica je prišla na dan, ko so naložili mrliča na voz in ga odpeljali. Zakaj Krambambuli je stopal za vozom s povešeno glavo. Še prihodnji dan ga je videl sodni sluga, kako je taval okoli mrtvašnice, v kateri je ležal «rumenec». Brenil ga je in mu rekel: «Pojdi domov!» — Krambambuli mu je pokazal zobe in zbežal, kot je menil mož, v smeri proti logarjevi hiši. A tja ni prišel, temveč je začel živeti klaverno, potepuško življenje.

Podivjan, do kosti shujšan, se je priplazil nekoč do revnih hišic na koncu vasi. Nenadoma je planil k nekemu otroku, ki je stal pred zadnjo kočo in mu hlastno iztrgal košček trdega kruha, ki ga je otrok glodal. Otrok je ves preplašen ostal, toda majhen kužek je planil iz hišice in zalajal nad roparjem. Ta je takoj izpustil svoj plen in zbežal.

Istega večera je stal Hop pri oknu in zrl v svetlo, poletno noč. Zdelo se mu je, kot da vidi onstran travnika ob robu gozda psa, predmet svoje prejšnje sreče, — kako je sedel ter nepremično in hrepeneče zrl — najzvestejši med zvestimi, brez gospodarja!

Logar je legel k počitku. Toda čez nekaj časa je vstal, stopil k oknu — psa ni bilo več. In zopet je legel k počitku, a ga ni našel.

Ni več vzdržal. Naj se zgodi, kar hoče! Ni mogel več prestati brez psa. Poiskal ga bom in pripeljal domov, si je mislil. In ob tem sklepu se je kar prerodil.

Takoj ko se je začelo svitati, se je oblekel, naročil svoji ženi, naj ne čaka nanj s kosilom ter odšel ven. Ko pa je stopil iz hiše, se je noga zadela ob onega, ki ga je hotel iti iskat v daljavo. Krambambuli je ležal mrtev pred njim, z glavo na pragu, katerega se ni upal več prestopiti.

Logar ga ni nikdar prebolel. Najboljši trenutki so bili tisti, v katerih je pozabil, da ga je izgubil. Zatopljen v radostne misli je začel: «Kaj dela moj Krambam...» A sredi besede je obstal, zmajal z glavo in z globokim vzdihljajem rekel: «Škoda psa!»

— KONEC —

Gospodarstvo

Nekaj o kokošjereji.

Piščeta.

Kadar minejo trije tedni, odkar so bila stavljena jajca pod kokoš, se začno piščanci valiti. Vse živalice se navadne ne izvale istočasno, zato kokoši ta dan ne smeš z dviganjem ali kako drugače preveč vznemirjati. Izležena piščeta morajo ostati nekoliko časa pod kokljo, da jih suši in greje. Kadar se je izleglo več piščancev, dvignemo polagoma in previdno kokljo in odstranimo jajčje lupine, ker se sicer lupina lahko prilepi na celo jajce. Popolnoma suhe živalice spravimo v košarico, v katero smo prej položili perja ali suhega sena. Da se izlegli piščančki ne prehlade, jih pokrijemo s krpo in postavimo košarico na oddaljen topel prostor, da koklja ne sliši čivkanja. Kokljo pa previdno položimo nazaj v gnezdo na ostala jajca. Ako je ostalo drugi dan pod kokljo še kaj celih jajc, se lahko prepričamo, dali so klopotci ali v jajcih živi mladiči tako, da denemo jajce v posodo z mlačno vodo. Vsako jajce, v katerem je živa živalica, se v vodi giblje, dočim druga jajca mirno plavajo ali padajo na dno posode. Jajca z živimi piščeti obrišemo s krpo in denemo zopet pod kokljo, prej pa ta jajca na topem koncu malo natolčemo, da živalce lažje izlezejo. Kadar so se izlegli vsi piščančki, namažemo kokljo pod perotmi s svinjsko mastjo, da se potem piščančki, ki pridejo pod kokljo, še sami omažejo z mastjo. Mast namreč prepreči, da bi se zaredil na glavah piščancev mrčes.

Hrana za piščeta.

30 ur ne potrebujejo mladiči nobene hrane, nato pa jim daj najprej trdo kuhano in tenko zrezano jajce. 10 do 14 piščetom zadostuje za prvikrat eno. Potem krmimo piščeta petkrat na dan z nepokvarjenim namočenim kruhom in žitno (riževo) kašo. Čez nekoliko dni že lahko dobe poparjeno koruzno ali ječmenovo moko, pomešano z drobno zrezano travo ali salato, a položiš jim tudi lahko kuhane mesne odpadke. Kdor more, naj piščeta napaja v tem času s prekuhanim ohlajenim mlekom. Čez 14 dni pa jim že daš kuhano zrnje pšenice, koruze ali prosa, moraš pa piščancem dati priliko, da si sami poiščejo v naravi razne mrvice in črvičke. Odrasle piščance krmi dvakrat na dan: prvič z žitom (pšenico, ovsom), drugič pa s kašo, ker čez dan sami najdejo hrano v naravi. Ko mine sedem tednov, naj dobe piščanci isti živež kot druga kuretina.

Jogurt.

Na Bolgarskem ljudje razmeroma večjo starost učakajo nego drugod po Evropi. Zdravniki pravijo, da zato, ker uživajo Bolgari jogurt.

Pred kakimi 20 leti, ko so bili kulturni stiki med Nemci in Bolgari živahni, so Nemci iz Bolgarije raznesli slavo jogurta po svetu in dandanes ga povsod pripravljajo, čatudi ne tako splošno kakor v njegovi prvi domovini.

Kaj je jogurt? Mleko na poseben način okisano. Pesem o ribniški ohceti našteva 7 vrst mlečnih jedi: sladko mleko, topljeno mleko, kislo mleko, pinjeno mleko itd., o jogurtu pa ne govori.

Kakor se po drogerijah kupi sirišče za sirjenje, kupi se lahko tudi kvas, ki napravlja jogurt. Bolgarski kmet seveda ne hodi tega v štacuno kupovat, ampak vse sam naredi. Tudi pri nas bi bilo dobro to znati. Zdravniki zelo hvalijo jogurt, da je okusen, lahko prebaven ter zdravilen za šibke, na želodcu ali črevih bolne, tudi za jetične ljudi.

Kako se napravi? Sladko mleko zavri, potem pa ga hitro ohladi. Ko je hladno, deni vanj nekoliko svežega kislega mleka (žal, da ga v naših krajih ne poznajo povsod, ali pa ga smatrajo za «pokvarjeno» in neužitno). To premešaj in pusti na hladnem kraju. Tekom 12 ur se to skvasi in je jogurt gotov. Za prihodnjo napravo se nekaj tega jogurta shrani kot kvas. Kvas se mora hraniti v čisti pokriti posodi na hladu.

Sežanski sejm 12. junija, Prignanih je bilo 561 goved, 87 telet, 150 konj, 451 prašičev. Cene: goveda po živi teži poprečno 350; teleta 500-550; konji 1000-3000 glava; prašiči, 6-10 tednov stari, 100-160 glava.

Občinski cenik v Tržiču je najnovejši tak-le: *sveža govedina* 5.80, 7.40, 10; *teletina* 7, 9, 12; *surovo maslo* tolminsko 19; *mleko* 1.—, na dom 1.10; *kruh* iz predpisane moke v kosih po 200 gr 2.10 L, v kosih po 500 gr 2. — L; koruzna moka 1.60; *riž* 1.90, 2.10.

Vrednostni papirji. Beneške obligacije (vojne odškodnine) se plačujejo na borzi v Trstu po 77%. Državno posojilo «consolidato» 85.50. Drž. posoj. «littorio» 85.50. Državna 3 1/2% renta 73.80.

Cena zlata. Dvajsetkronski zlatniki imajo sedaj uradno ceno 72.50 do 74.50 v papirnatih lirah.

Veljavnost bankovcev. Bankovci po 5 in po 10 lir bodo ostali v veljavi še do 31. decembra 1928. Od tega dne dalje pa do 30. junija 1929 jih bodo sprejemale samo še javne blagajne. Rok je torej podaljšan. — Pet in dvajsetlirski bankovci pa zgubijo 30. junija 1928 svojo vrednost.

Francozi imajo denar. Francosko notranje državno posojilo je v celoti preseglo 18 milijard frankov. Toliko so Francozi posodili svoji državi. So le petičen narod.

Železnice v Sloveniji. Proga od Kočevja na hrvaško stran za zvezo Ljubljane s Sušakom se je že pričela graditi. — Interesenti se zavzemajo za gradnjo železnice od Kranja čez Kamnik v Savinjsko dolino. - Na Dolenjskem zahtevajo železnico od Novega mesta do Brežic. Če bo država dobila posojilo, o katerem se je že toliko pisalo, upajo, da bodo njih želje uslišane.

Po čem je lira?

Dne 20. junija si dal ali dobil:

Za	100 dinarjev	33.35 L
»	100 franc. frankov	74.65 »
»	100 švicarskih fr.	365.75 »
»	100 nemških mark	451.50 »
»	100 avstr. šilingov	265.— »
»	1 dolar	18.80 »
»	1 funt	92.40 »

Tipografia Fratelli Mosettig - Trieste.

POZOR!
Zaloga vsakovrstnih rakev, vencev, sveč in žalnih predmetov I. II. in III. razreda. 25% ceneje kot povsod drugod.
I. Sakaida - Dornberg 3.

ZDRAVNIK
Dr. FRAN GRUDEN
ordinira v TRSTU
Via S. Lazzaro 23 II n.
(zraven kavarne Roma)
od 10 in pol predp. do 13
V NABREŽINI ord. samo popoldne od 14 do 18 (na lastnem domu.)

Jakob Bevc
urarna in zlatarna
TRST, Campo S. Giacomo št. 5
Najlepša prilika za nakup
birmanskih daril!

Dr. SARDOČ
ZOBOZDRAVNIK
TRST
VIA S. LAZZARO 23, II.

Gospodinje!
Pri nakupu manufakturnega blaga zasluži prednost veliko skladišče v *Trstu*, via Genova (prej Campanile) št. 21 (blizu srbske cerkve)
Maria Accerboni
via Genova 21.
V zalogi ima nove bogate dohode perila za neveste po 2 L, domačega platna po 3.90 L, finega platna, 150 cm visokega, po 5.50 L, narodno nošo po 2 L, vsake vrste nogavic po najnižjih cenah.
Najboljša postrežba! Kar dobite drugod, dobite tudi v ti trgovini.
Trst, via Genova 21.

Najboljše čevlje ima v Trstu v zalogi
Matija Pahor
Trst — Via Arcata 19 — Trst
:-: LASTNA IZDELOVALNICA :-:
Čevlji delani samo na roko. Tvrdka znana po vseh podeželskih sejmih.

Za botre in birmance bogata izbera vsake vrste čevljev okusno izdelanih in dober kup.

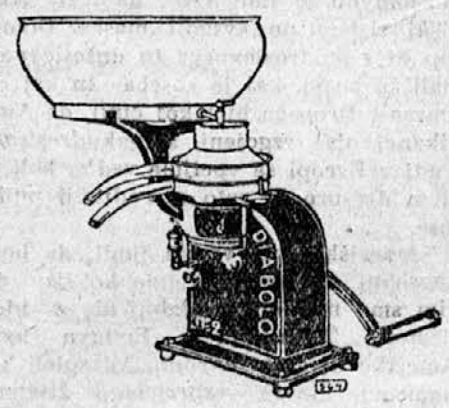

Tudi za najmanjšega kmetovalca se izplača v najkrajšem času nakup
posnemalnika
„DIABOLO“
je prvovrsten in svetovni izdelek, je priprost, močan in vztrajen. Plačilni pogoji so ugodni. Večletno jamstvo tovarne. Krajevni zastopniki se iščejo. Ceniki in katalogi so brezplačno na razpolago.
Knut Jonson - Bolzano.
Pojasnila prebivalcem goriške pokrajine daje zastopnik tvrdke
VITTORIO JONSON - GORICA
Via Contavalle 4 II.

Zobozdravniški ambulatorij
Dr. G. LAURINISCH
TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST
Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovencem z dežele poseben popust za potne stroške.
Govori se slovensko. Delo zajamčeno. Cene ljudske.
Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

Čevljarnica FORCESSIN
odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomo in zlato svetinjo
Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Starši! Botri!
Birma bo.
Treba je preudariti, kje si boste omislili novo obutev zase in za otroke. Najbolj boste zadovoljni če poskusite
— pri —
:: FORCESSINU ::